PHẨN MỘT: ĐIỆN - ĐIỆN TỪ HỌC

CHƯƠNG V. CẨM ỨNG ĐIỆN TỪ

I. HỆ THỐNG KIẾN THỰC TRONG CHƯƠNG

- 1. Từ thông qua diện tích S: $\Phi = BS.\cos\alpha$
- 2. Suất điện động cảm ứng trong mạch điện kín: $e_c = -\frac{\Delta \Phi}{\Delta t}$
- Đô lớn suất điện động cảm ứng trong một đoan dây chuyển động: e_a = Bylsinθ
- Suất điện động tự cảm: $e_c = -L \frac{\Delta I}{\Delta t}$
- 3. Năng lượng từ trường trong ống dây: $W = \frac{1}{2}LI^2$
- 4. Mật độ năng lượng từ trường: $\omega = \frac{1}{8\pi} 10^7 B^2$

II. CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP

38. Hiện tượng cảm ứng điện từ

Suất điện động cảm ứng trong mạch điện kín

5.1 Một diện tích S đặt trong từ trường đều có cảm ứng từ B, góc giữa vectơ cảm ứng từ và cectơ pháp tuyến là α . Từ thông qua diện tích S được tính theo công thức:

A. Φ = BS.sinα

B. Φ = BS.cosα

C. $\Phi = BS.tan\alpha$

D. Ф

BS.ctanα

5.2 Đơn vi của từ thông là:

A. Tesla (T).

B. Ampe (A).

C. Vêbe (Wb).

D. Vôn (V).

- 5.3 Phát biểu nào sau đây là **không** đúng?
- A. Một khung dây dẫn hình chữ nhật, quay đều trong một từ trường đều quanh một trục đối xứng OO' song song với các đường cảm ứng từ thì trong khung có xuất hiện dòng điện cảm ứng.
- B. Một khung dây dẫn hình chữ nhật, quay đều trong một từ trường đều quanh một trục đối xứng OO' song song với các đường cảm ứng từ thì trong khung không có dòng điện cảm ứng.
- C. Một khung dây dẫn hình chữ nhật, quay đều trong một từ trường đều quanh một trục đối xứng OO' vuông với các đường cảm ứng từ thì trong khung có xuất hiện dòng điện cảm ứng.
- D. Một khung dây dẫn hình chữ nhật, quay đều trong một từ trường đều quanh một trục đối xứng OO' hợp với các đường cảm ứng từ một góc nhọn thì trong khung có xuất hiện dòng điện cảm ứng.
- 5.4 Phát biểu nào sau đây là đúng?
- A. Một khung dây hình chữ nhật chuyển động thẳng đều trong từ trường đều sao cho mặt phẳng khung luôn song song với các đường cảm ứng từ thì trong khung xuất hiện dòng điện cảm ứng.
- B. Một khung dây hình chữ nhật chuyển động thẳng đều trong từ trường đều sao cho mặt phẳng khung luôn vuông góc với các đường cảm ứng từ thì trong khung xuất hiện dòng điện cảm ứng.
- C. Một khung dây hình chữ nhật chuyển động thẳng đều trong từ trường đều sao cho mặt phẳng khung hợp với các đường cảm ứng từ một góc nhon thì trong khung xuất hiện dòng điện cảm ứng.
- D. Một khung dây dẫn hình chữ nhật, quay đều trong một từ trường đều quanh một trục đối xứng OO' hợp với các đường cảm ứng từ một góc nhon thì trong khung có xuất hiện dòng điện cảm ứng.

5.5 Phát biểu nào sau đây là **không** đúng?

A. Khi có sư biến đổi từ thông qua mặt giới hạn bởi một mạch điện, thì trong mạch xuất hiện suất điện động cảm ứng. Hiên tương đó goi là hiên tương cảm ứng điên từ.

B. Dòng điện xuất hiện khi có sư biến thiên từ thông qua mạch điện kín gọi là dòng điện cảm ứng.

C. Dòng điện cảm ứng có chiều sao cho từ trường do nó sinh ra luôn ngược chiều với chiều của từ trường đã sinh ra nó.

D. Dòng điên cảm ứng có chiều sao cho từ trường do nó sinh ra có tác dung chống lai nguyên nhân đã sinh ra nó.

5.6 Đô lớn của suất điện đông cảm ứng trong một mạch kín được xác định theo công thức:

A.
$$e_c = \left| \frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \right|$$

A.
$$e_c = \left| \frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \right|$$
 B. $e_c = \left| \Delta \Phi . \Delta t \right|$

C.
$$e_c = \left| \frac{\Delta t}{\Delta \Phi} \right|$$

C.
$$e_c = \left| \frac{\Delta t}{\Delta \Phi} \right|$$
 D. $e_c = -\left| \frac{\Delta \Phi}{\Delta t} \right|$

5.7 Khung dây dẫn ABCD được đặt trong từ trường đều như hình vẽ

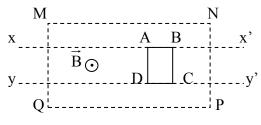
5.7. Coi rằng bên ngoài vùng MNPO không có từ trường. Khung chuyển động dọc theo hai đường xx', yy'. Trong khung sẽ xuất hiện dòng điện cảm ứng khi:

A. Khung đang chuyển động ở ngoài vùng NMPQ.

B. Khung đang chuyển động ở trong vùng NMPQ.

C. Khung đang chuyển đông ở ngoài vào trong vùng NMPQ.

D. Khung đang chuyển đông đến gần vùng NMPQ.

5.8 Từ thông Φ qua một khung dây biến đổi, trong khoảng thời gian 0,2 (s) từ thông giảm từ 1,2 (Wb) xuống còn 0,4 (Wb). Suất điện động cảm ứng xuất hiện trong khung có độ lớn bằng:

5.9 Từ thông Φ qua một khung dây biến đổi, trong khoảng thời gian 0,1 (s) từ thông tăng từ 0,6 (Wb) đến 1,6 (Wb). Suất điện động cảm ứng xuất hiện trong khung có độ lớn bằng:

5.10 Môt hình chữ nhất kích thước 3 (cm) x 4 (cm) đặt trong từ trường đều có cảm ứng từ $B = 5.10^{-4}$ (T). Vecto cảm ứng từ hợp với mặt phẳng một góc 30°. Từ thông qua hình chữ nhật đó là:

5.11 Môt hình vuông canh 5 (cm), đặt trong từ trường đều có cảm ứng từ $B = 4.10^{-4}$ (T). Từ thông qua hình vuông đó bằng 10⁻⁶ (Wb). Góc hợp bởi vectơ cảm ứng từ và vectơ pháp tuyến với hình vuông đó là:

A.
$$\alpha = 0^{\circ}$$
.

B.
$$\alpha = 30^{\circ}$$
.

C.
$$\alpha = 60^{\circ}$$
.

D.
$$\alpha = 90^{\circ}$$
.

5.12 Môt khung dây phẳng, diên tích 20 (cm²), gồm 10 vòng dây đặt trong từ trường đều. Vectơ cảm ứng từ làm thành với mặt phẳng khung dây một góc 30° và có độ lớn B = 2.10^{-4} (T). Người ta làm cho từ trường giảm đều đến không trong khoảng thời gian 0,01 (s). Suất điện đông cảm ứng xuất hiện trong khung dây trong khoảng thời gian từ trường biến đổi là:

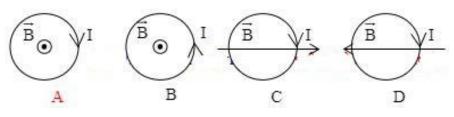
A.
$$3,46.10^{-4}$$
 (V).

5.13 Một khung dây phẳng, diên tích 25 (cm²) gồm 10 vòng dây, khung dây được đặt trong từ trường có cảm ứng từ vuông góc với mặt phẳng khung và có đô lớn tặng dần từ 0 đến 2,4.10⁻³ (T) trong khoảng thời gian 0,4 (s). Suất điện động cảm ứng xuất hiện trong khung trong khoảng thời gian có từ trường biến thiên là:

A.
$$1,5.10^{-2}$$
 (mV). B. $1,5.10^{-5}$ (V).

B.
$$1,5.10^{-5}$$
 (V).

5.14 Một khung dây cứng, đặt trong từ trường tặng dần đều như hình vẽ 5.14. Dòng điện cảm ứng trong khung có chiều:

Hình 5.14

39. Suất điện động cảm ứng trong một đoạn dây dẫn chuyển động

5.15 Nguyên nhân gây ra suất điện động cảm ứng trong thanh dây dẫn chuyển động trong từ trường là:

A. Lực hoá học tác dụng lên các êlectron làm các êlectron dịch chuyển từ đầu này sang đầu kia của thanh.

B. Lực Lorenxơ tác dụng lên các êlectron làm các êlectron dịch chuyển từ đầu này sang đầu kia của thanh.

C. Lực ma sát giữa thanh và môi trường ngoài làm các êlectron dịch chuyển từ đầu này sang đầu kia của thanh.

D. Lực từ tác dụng lên đoạn dây dẫn không có dòng điện đặt trong từ trường làm các êlectron dịch chuyển từ đầu này sang đầu kia của thanh.

5.16 Phát biểu nào sau đây là **đúng**?

A. Đặt bàn tay trái hứng các đường sức từ, ngón tay cái choãi ra 90⁰ hướng theo chiều chuyển động của đoạn dây, khi đó đoạn dây dẫn đóng vai trò như một nguồn điện, chiều từ cổ tay đến các ngón tay chỉ chiều từ cực âm sang cực dương của nguồn điện đó.

B. Đặt bàn tay phải hứng các đường sức từ, ngón tay cái choãi ra 90° hướng theo chiều chuyển động của đoạn dây, khi đó đoạn dây dẫn đóng vai trò như một nguồn điện, chiều từ cổ tay đến các ngón tay chỉ chiều từ cực âm sang cực dương của nguồn điên đó.

C. Đặt bàn tay phải hứng các đường sức từ, chiều từ cổ tay đến các ngón tay hướng theo chiều chuyển động của đoạn dây, khi đó đoạn dây dẫn đóng vai trò như một nguồn điện, ngón tay cái choãi ra 90° chỉ chiều từ cực âm sang cực dương của nguồn điên đó.

D. Đặt bàn tay trái hứng các đường sức từ, chiều từ cổ tay đến các ngón tay hướng theo chiều chuyển động của đoạn dây, khi đó đoạn dây dẫn đóng vai trò như một nguồn điện, ngón tay cái choãi ra 90° chỉ chiều từ cực âm sang cực dương của nguồn điện đó.

5.17 Phát biểu nào sau đây là **đúng**?

A. Một thanh dây dẫn chuyển động thẳng đều trong một từ trường đều sao cho thanh luôn nằm dọc theo một đường sức điên thì trong thanh xuất hiện một điên trường cảm ứng.

B. Một thanh dây dẫn chuyển động dọc theo một đường sức từ của một từ trường đều sao cho thanh luôn vuông góc với đường sức từ thì trong thanh xuất hiện một điện trường cảm ứng.

C. Một thanh dây dẫn chuyển động cắt các đường sức từ của một từ trường đều sao cho thanh luôn vuông góc với đường sức từ thì trong thanh xuất hiện một điện trường cảm ứng.

D. Một thanh dây dẫn chuyển động theo một quỹ đạo bất kì trong một từ trường đều sao cho thanh luôn nằm dọc theo các đường sức điện thì trong thanh xuất hiện một điện trường cảm ứng.

5.18 Máy phát điện hoạt đông theo nguyên tắc dựa trên:

A. hiện tượng mao dẫn.

B. hiện tượng cảm ứng điện từ.

C. hiện tượng điện phân.

D. hiện tương khúc xa ánh sáng.

5.19 Một thanh dây dẫn dài 20 (cm) chuyển động tịnh tiến trong từ trường đều có $B = 5.10^4$ (T). Vectơ vận tốc của thanh vuông góc với thanh, vuông góc với vectơ cảm ứng từ và có độ lớn 5 (m/s). Suất điện động cảm ứng trong thanh là:

A. 0,05 (V).

B. 50 (mV).

C. 5 (mV).

D. 0,5 (mV).

5.20 Một thanh dẫn điện dài 20 (cm) được nối hai đầu của nó với hai đầu của một mạch điện có điện trở 0,5 (Ω). Cho thanh chuyển động tịnh tiến trong từ trường đều cảm ứng từ B=0,08 (T) với vận tốc 7 (m/s), vectơ

vân tốc vuông góc với các đường sức từ và vuông góc với thanh, bỏ qua điên trở của thanh và các dây nối. Cường độ dòng điên trong mạch là:

A. 0.224 (A).

B. 0.112 (A).

C. 11.2 (A).

D. 22.4 (A).

5.21 Một thanh dẫn điện dài 40 (cm), chuyển động tinh tiến trong từ trường đều, cảm ứng từ bằng 0,4 (T). Vector vân tốc của thanh vuông góc với thanh và hợp với các đường sức từ một góc 30° , độ lớn v = 5 (m/s). Suất điên động giữa hai đầu thanh là:

A. 0,4 (V).

B. 0,8 (V).

C. 40 (V).

D. 80 (V).

5.22 Một thanh dẫn điện dài 40 (cm), chuyển động tinh tiến trong từ trường đều, cảm ứng từ bằng 0,4 (T). Vector vân tốc của thanh vuông góc với thanh và hợp với các đường sức từ một góc 30° . Suất điện động giữa hai đầu thanh bằng 0,2 (V). Vận tốc của thanh là:

A. v = 0.0125 (m/s). B. v = 0.025 (m/s).

C. v = 2.5 (m/s).

D. v = 1.25 (m/s).

40. Dòng điện Fu-cô

- 5.23 Phát biểu nào sau đây là **không** đúng?
- A. Dòng điện cảm ứng được sinh ra trong khối vật dẫn khi chuyển động trong từ trường hay đặt trong từ trường biến đổi theo thời gian gọi là dòng điên Fucô.
- B. Dòng điện xuất hiện khi có sư biến thiện từ thông qua mạch điện kín gọi là dòng điện cảm ứng.
- C. Dòng điện Fucô được sinh ra khi khối kim loại chuyển động trong từ trường, có tác dung chống lại chuyển đông của khối kim loai đó.
- D. Dòng điện Fucô chỉ được sinh ra khi khối vật dẫn chuyển động trong từ trường, đồng thời toả nhiệt làm khối vật dẫn nóng lên.
- 5.24 Muốn làm giảm hao phí do toả nhiệt của dòng điện Fucô gây trên khối kim loại, người ta thường:
- A. chia khối kim loai thành nhiều lá kim loai mỏng ghép cách điện với nhau.
- B. tăng độ dẫn điên cho khối kim loai.
- C. đúc khối kim loại không có phần rỗng bên trong.
- D. sơn phủ lên khối kim loại một lớp sơn cách điện.
- 5.25 Khi sử dung điện, dòng điện Fucô sẽ xuất hiện trong:

A. Bàn là điên.

B. Bếp điên.

C. Quat điên.

D. Siêu điên.

5.26 Khi sử dung điên, dòng điên Fucô **không** xuất hiện trong:

A. Quat điện.

B. Lò vi sóng.

C. Nồi cơm điên.

D. Bếp từ.

5.27 Phát biểu nào sau đây là không đúng?

- A. Sau khi quat điện hoạt đông, ta thấy quat điện bị nóng lên. Sư nóng lên của quat điện một phần là do dòng điện Fucô xuất hiện trong lõi sắt của của quat điện gây ra.
- B. Sau khi siêu điện hoạt động, ta thấy nước trong siêu nóng lên. Sư nóng lên của nước chủ yếu là do dòng điên Fucô xuất hiện trong nước gây ra.
- C. Khi dùng lò vi sóng để nướng bánh, bánh bi nóng lên. Sư nóng lên của bánh là do dòng điện Fucô xuất hiên trong bánh gây ra.
- D. Máy biến thế dùng trong gia đình khi hoat động bi nóng lên. Sư nóng lên của máy biến thế chủ yếu là do dòng điện Fucô trong lõi sắt của máy biến thế gây ra.

41. Hiện tượng tư cảm

- 5.28 Phát biểu nào sau đây là **không** đúng?
- A. Hiện tương cảm ứng điện từ trong một mạch điện do chính sư biến đổi của dòng điện trong mạch đó gây ra goi là hiện tương tư cảm.
- B. Suất điện đông được sinh ra do hiện tương tư cảm gọi là suất điện đông tư cảm.

C. Hiện tượng tự cảm là một trường hợp đặc biệt của hiện tượng cảm ứng điện từ.

D. Suất điện động cảm ứng cũng là suất điện động tư cảm.

5.29 Đơn vị của hệ số tự cảm là:

5.30 Biểu thức tính suất điện động tự cảm là:

A.
$$e = -L \frac{\Delta I}{\Delta t}$$

B.
$$e = L.I$$

C.
$$e = 4\pi$$
. 10^{-7} . n^2 . V D. $e = -L \frac{\Delta t}{\Delta I}$

D.
$$e = -L \frac{\Delta t}{\Delta I}$$

5.31 Biểu thức tính hệ số tự cảm của ống dây dài là:

A.
$$L = -e \frac{\Delta I}{\Delta t}$$
 B. $L = \Phi . I$

C.
$$L = 4\pi$$
. 10^{-7} . n^2 . V

D.
$$L = -e \frac{\Delta t}{\Delta I}$$

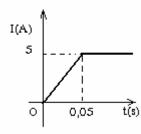
5.32 Một ống dây có hê số tư cảm L = 0.1 (H), cường độ dòng điên qua ống dây giảm đều đăn từ 2 (A) về 0trong khoảng thời gian là 4 (s). Suất điện động tư cảm xuất hiện trong ống trong khoảng thời gian đó là:

5.33 Môt ống dây có hê số tư cảm L = 0.1 (H), cường đô dòng điên qua ống dây tăng đều đăn từ 0 đến 10 (A) trong khoảng thời gian là 0,1 (s). Suất điện động tư cảm xuất hiện trong ống trong khoảng thời gian đó là:

5.34 Một ống dây dài 50 (cm), diên tích tiết diên ngang của ống là 10 (cm²) gồm 1000 vòng dây. Hê số tư cảm của ống dây là:

2.51 (mH).

5.35 Môt ống dây được quấn với mật đô 2000 vòng/mét. ống dây có thể tích 500 (cm³). ống dây được mắc vào một mạch điện. Sau khi đóng công tắc, dòng điện trong ống biến đổi theo thời gian như đồ trên hình 5.35. Suất điện động tư cảm trong ống từ sau khi đóng công tắc đến thời điểm 0,05 (s) là:

A. 0(V).

B. 5 (V).

C. 100 (V).

D. 1000 (V).

Hình 5.35

5.36 Môt ống dây được quấn với mật đô 2000 vòng/mét, ống dây có thể tích 500 (cm³), ống dây được mắc vào một mạch điện. Sau khi đóng công tắc, dòng điện trong ống biến đổi theo thời gian như đồ trên hình 5.35. Suất điện động tư cảm trong ống từ thời điểm 0,05 (s) về sau là:

A. 0 (V).

42. Năng lương từ trường

5.37 Phát biểu nào sau đây là **đúng**?

A. Khi có dòng điện chay qua ống dây thì trong ống dây tồn tại một năng lương dưới dang năng lương điện trường.

B. Khi có dòng điện chay qua ống dây thì trong ống dây tồn tai một năng lượng dưới dang cơ năng.

C. Khi tu điện được tích điện thì trong tu điện tồn tại một năng lượng dưới dang năng lượng từ trường.

D. Khi có dòng điện chay qua ống dây thì trong ống dây tồn tại một năng lương dưới dang năng lương từ trường.

5.38 Năng lượng từ trường trong cuộn dây khi có dòng điện chay qua được xác đinh theo công thức:

A.
$$W = \frac{1}{2}CU^2$$

B.
$$W = \frac{1}{2}LI^2$$

C.
$$w = \frac{\epsilon E^2}{9.10^9 8\pi}$$

A.
$$W = \frac{1}{2}CU^2$$
 B. $W = \frac{1}{2}LI^2$ C. $W = \frac{\epsilon E^2}{9.10^9 8\pi}$ D. $W = \frac{1}{8\pi}.10^7 B^2 V$

5.39 Mật đô năng lương từ trường được xác định theo công thức:

A.	W	$=\frac{1}{2}$	CU^2
----	---	----------------	--------

B.
$$W = \frac{1}{2}LI^2$$

C.
$$w = \frac{\varepsilon E^2}{9.10^9.8\pi}$$

B.
$$W = \frac{1}{2}LI^2$$
 C. $w = \frac{\epsilon E^2}{9.10^9.8\pi}$ D. $w = \frac{1}{8\pi}.10^7 B^2$

5.40 Một ống dây có hệ số tự cảm L = 0.01 (H), có dòng điện I = 5 (A) chạy ống dây. Năng lượng từ trường trong ống dây là:

5.41 Môt ống dây có hê số tư cảm L = 0.01 (H). Khi có dòng điên chay qua ống, ống dây có năng lương 0.08(J). Cường độ dòng điện trong ống dây bằng:

5.42 Một ống dây dài 40 (cm) có tất cả 800 vòng dây. Diên tích tiết diện ngang của ống dây bằng 10 (cm²). ống dây được nối với một nguồn điên, cường đô dòng điên qua ống dây tăng từ 0 đến 4 (A). Nguồn điên đã cung cấp cho ống dây một năng lượng là:

43. Bài tập về cảm ứng điện từ

5.43 Một khung dây dẫn hình chữ nhất có kích thước 3 (cm) x 4 (cm) được đặt trong từ trường đều cảm ứng từ $B = 5.10^4$ (T). Vecto cảm ứng từ hợp với mặt phẳng khung một góc 30° . Từ thông qua khung dây dẫn đó là:

5.44 Một khung dây phẳng có diên tích 20 (cm²) gồm 100 vòng dây được đặt trong từ trường đều có vector cảm ứng từ vuông góc với mặt phẳng khung dây và có độ lớn bằng 2.10⁻⁴ (T). Người ta cho từ trường giảm đều đăn đến 0 trong khoảng thời gian 0,01 (s). Suất điện đông cảm ứng xuất hiện trong khung là:

D.
$$4.10^{-3}$$
 (V).

5.45 Một khung dây phẳng có diện tích 25 (cm²) gồm 100 vòng dây được đặt trong từ trường đều có vectơ cảm ứng từ vuông góc với mặt phẳng khung dây và có đô lớn bằng 2,4.10⁻³ (T). Người ta cho từ trường giảm đều đăn đến 0 trong khoảng thời gian 0,4 (s). Suất điện động cảm ứng xuất hiện trong khung là:

5.46 Dòng điện qua một ống dây giảm đều theo thời gian từ $I_1 = 1,2$ (A) đến $I_2 = 0,4$ (A) trong thời gian 0,2 (s). ống dây có hệ số tư cảm L = 0.4 (H). Suất điện động tư cảm trong ống dây là:

5.47 Dòng điện qua ống dây tăng dần theo thời gian từ $I_1 = 0.2$ (A) đến $I_2 = 1.8$ (A) trong khoảng thời gian 0.01 (s). ống dây có hệ số tự cảm L = 0.5 (H). Suất điện động tự cảm trong ống dây là:

5.48 Một thanh dẫn điện dài 40 (cm), chuyển động tịnh tiến trong từ trường đều, cảm ứng từ bằng 0,4 (T). Vector vân tốc của thanh vuông góc với thanh và hợp với các đường sức từ một góc 30° , đô lớn v = 5 (m/s). Suất điện động giữa hai đầu thanh là:

ĐÁP ÁN CHƯƠNG 5: CẨM ỨNG ĐIỀN TỪ

1B	2C	3A	4D	5C	6A	7C	8B	9B	10B	11A	12B	13C	14A	15B	16B
17C	18B	19D	20A	21A	22C	23D	24A	25C	26C	27B	28D	29D	30A	31C	32C
33A	34D	35C	36A	37D	38B	39D	40B	41B	42C	43C	44D	45A	46B	47B	48A